19 637 Vreemdelingenbeleid

Nr. 3685 Brief van de minister van Asiel en Migratie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 oktober 2026

Uw Kamer heeft op 23 juni jl. de motie Van Dijk c.s. over het onderzoeken van de situatie van Syrische christenen aangenomen (Kamerstuk 19637, nr. 3596). In deze motie wordt het kabinet opgeroepen om de situatie van Syrische christenen nader te onderzoeken en indien daar aanleiding toe bestaat het landenbeleid op passende wijze aan te passen. Met deze brief reageer ik op deze motie.

Om te voldoen aan het nader onderzoek heb ik het Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND gevraagd om een bronnenoverzicht te maken ten aanzien van de situatie van Syrische christenen. Dit overzicht vindt u bijgevoegd. Als onderdeel van het opstellen van dit rapport heeft TOELT de organisatie Open Doors benaderd om te bezien of er bij hen andersoortige dan wel aanvullende informatie bekend is inzake de situatie van christenen in Syrië. Op deze manier heb ik mijn toezegging uit het tweeminutendebat d.d. 17 juni jl. gestand gedaan. In haar reactie heeft Open Doors enkele observaties over het stuk gedeeld, waaronder feedback van een Syrische journalist. Waar TOELT de informatie van Open Doors heeft kunnen verifiëren is dit betrokken bij het rapport. Dit heeft niet tot significante wijzigingen geleid.

Uit de informatie in het bronnenoverzicht blijkt dat kerken geopend waren gedurende de verslagperiode, dat christenen hun geloof konden belijden, religieuze bijeenkomsten konden houden en over het algemeen openlijk kunnen leven als christenen. Tijdens christelijke feestdagen en ingeval van dreiging van aanslagen werden veiligheidstroepen van de autoriteiten ingezet ter bescherming van kerkgebouwen en christelijke wijken. Hierbij zijn verschillende aanslagen tegen christenen voorkomen. Helaas is in juni 2025 wel een aanslag te betreuren geweest op een kerk in Damascus waarbij tientallen doden en gewonden vielen. Deze werd opgeëist door *Saraya Ansar al-Sunna,* een groep ideologisch verwant aan ISIS. Tot op heden is dit echter een incident gebleken en geeft het geen blijk van een algemene situatie waarbij christenen in Syrië op meer structurele wijze te vrezen zouden hebben voor vervolging.

De christelijke gemeenschap was goed georganiseerd richting de autoriteiten en christelijke leiders hadden meerdere ontmoetingen met de overgangsregering. De overgangsregering besteedt aandacht aan hun imago onder de christelijke gemeenschap. Christenen werden zelf ook vertegenwoordigd in het publieke bestuur zoals onder andere in de overgangsregering, de kiescommissie en het parlement. Ook in het DAANES-gebied in het noordoosten van Syrië werden christenen vertegenwoordigd middels onder andere politiek-bestuurlijke functies en politieke partijen. Dit strookt ook met het beeld dat voortvloeit uit de twee meest recente ambtsberichten.

Hoewel de meest christenen niet direct doelwit zijn geweest van geweld, is er wel sprake geweest van incidenten, zoals eerder genoemde aanslag op de kerk in Damascus. Deze incidenten hebben mogelijk een anti-christelijke dimensie maar uit het overzicht blijkt ook dat de incidenten vaak gelinkt zijn aan andere elementen. Zo spelen onder meer de rol en positie van individuen gedurende de burgeroorlog, persoonlijke welvaart en oude onderlinge conflicten vaak een rol bij

de incidenten. In voorkomende gevallen betrof het daarnaast crimineel geweld zonder religieus motief. In andere gevallen betrof het incidenten die de lat van vervolging niet halen.

Het meest in het oog springende voorbeeld van geweld tegen een christelijke gemeenschap is de schade die werd toegebracht aan huizen, winkels en auto's in de christelijke stad Suqaylabiyah door ongeveer tweehonderd soenitische gemaskerde mannen uit de buurgemeenschap Qal`at al-Mudiq. Het bronnenoverzicht maakt uitgebreid melding van dit incident en de impact daarvan op alle christelijke denominaties. Het leidde er zelfs toe dat paasvieringen door christelijke gemeenschappen in het hele land beperkt bleven tot gebeden in de kerk en zonder publieke parades en processies.

Uit het overzicht blijkt dat, hoewel hier internationaal veel aandacht voor was en dit in Syrië ook voor angst onder de christelijke gemeenschap zorgde, dit incident sterk was geworteld in lokale dynamieken. De aanleiding van dit incident was dan ook een eerdere ruzie tussen een kleinere groep mannen over het vermeend lastigvallen door mannen uit Qal`at al-Mudiq van vrouwen uit Suqaylabiyah. Hierbij leidde misinformatie tot de misvatting dat een van de mannen uit Qal`at al-Mudiq was gedood. Dit leidde vervolgens tot de mobilisatie van de mannen uit Qal`at al-Mudiq om wraak te nemen. Dit alles is verder uitvergroot door de geschiedenis van deze twee buurgemeenschappen gedurende de burgeroorlog waarbij Suqaylabiyah onder regeringscontrole stond en Qal`at al-Mudiq onder controle van de oppositie troepen. Posities in en rondom Suqaylabiyah werden gedurende de burgeroorlog gebruikt om Qal`at al-Mudiq aan te vallen waardoor deze plaats grotendeels vernietigd is. Deze geschiedenis draagt ook bij aan de spanningen tussenbeide en speelt op de achtergrond van dit incident. Niet is gebleken dat juist het feit dat de inwoners van Suqaylabiyah christen zijn de aanleiding was voor dit incident.

Gelet op vorengaande en alle overige informatie uit het bronnenoverzicht zie ik geen aanleiding om het beleid inzake Syrische christenen op dit moment aan te passen. Ik hecht er waarde aan te benadrukken dat uit de beoordeling van het individuele asielrelaas desalniettemin kan blijken dat een Syrische christen in aanmerking komt voor asielbescherming, ongeacht of christenen beleidsmatig worden aangemerkt in het landenbeleid. Waar ik eerder aan uw Kamer heb gecommuniceerd dat het ambtsbericht in december 2026 wordt verwacht heb ik inmiddels van het ministerie van Buitenlandse Zaken vernomen dat zij het ambtsbericht Syrië in januari 2027 op zullen leveren.

Aan de hand van dit ambtsbericht zal de situatie van christenen wederom tegen het licht gehouden worden. Mocht dit aanleiding geven tot een ander oordeel inzake het landenbeleid zal uw Kamer daar uiteraard over geïnformeerd worden.

De minister van Asiel en Migratie,
G. van den Brink